

Medisinsk fredsarbeid

Internettkurs 4

Strukturell vold og bakenforliggende årsaker til voldelig konflikt

MEDICAL PEACE WORK

Education and Culture

Leonardo da Vinci

Strukturell vold og bakenforliggende årsaker til voldelig konflikt

Mål

- Forstå hvordan fattigdom, utvikling og voldelig konflikt henger sammen.
- Kjenne terminologien for utvikling og sentrale problemstillinger rundt fattigdom, ulikhet og helse.
- Vurdere de bakenforliggende årsakene til strukturell vold.
- Forstå forholdet mellom direkte vold og sentrale økonomiske, sosiale og politiske problemstillinger.
- Bruke det du lærer på faktiske casestudier av voldelige konflikter.
- Analysere mulige løsninger på problemer knyttet til strukturell og direkte vold.

Strukturell vold, helse og utvikling

Utvikling og vold

Sosial, økonomisk og politisk endring frembragt av utvikling kan føre til strukturell vold.

Forandringene kan også føre til voldelig konflikt.

Voldelig konflikt har blitt rettferdiggjort i utviklingens navn.

MEDICAL PEACE WORK

Education and Culture

Leonardo da Vinci

Hvordan måler og definerer vi fattigdom?

- Gjennom å telle dem som lever på mindre enn det som er tilstrekkelig for å dekke fysiske behov – en **fattigdomsgrense**
- Ved å finne ut hvor mange prosent av den totale befolkningen som befinner seg i denne gruppen – en **opptellingsindeks** (head count index)
- Ved å ta i bruk en kombinasjon av beregningsmetoder – for eksempel kapasitetstilnærming ved bruk av **Human Development Index**

Ulikhet

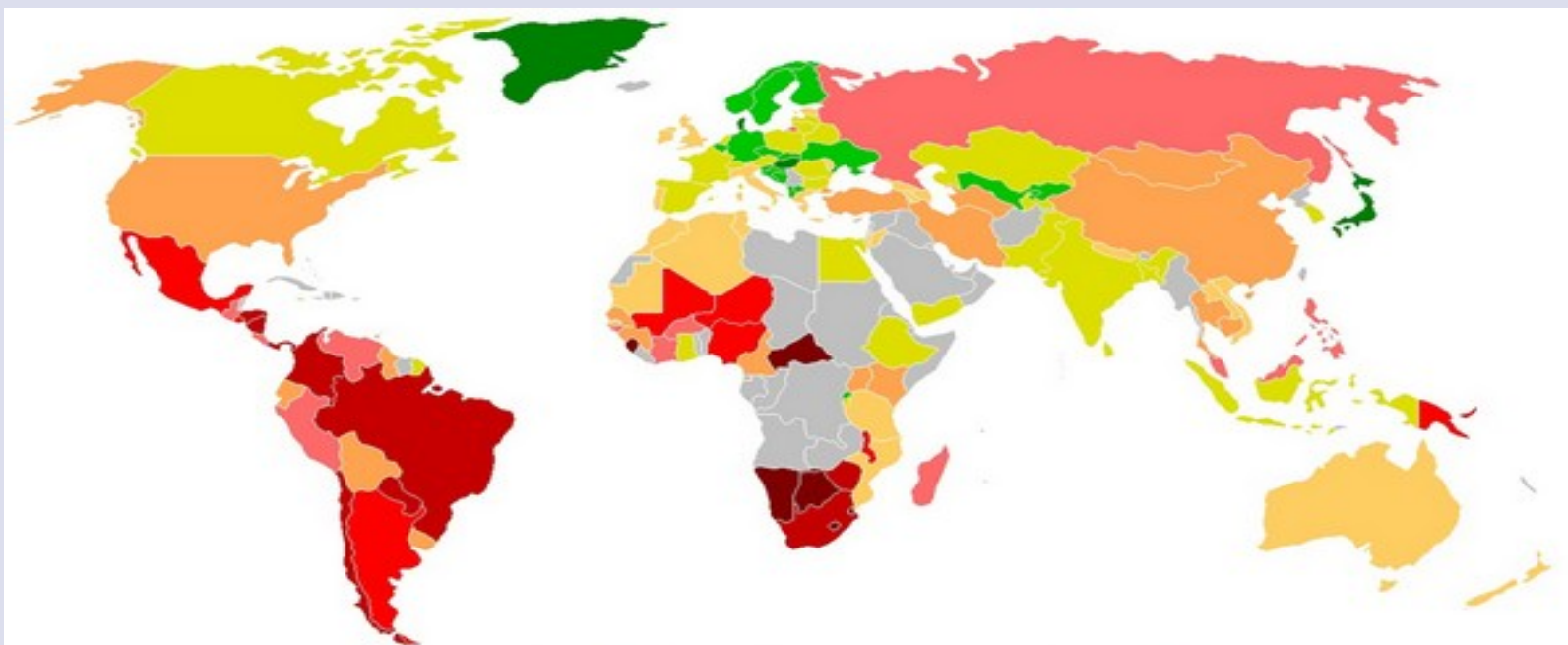
- Unngåelig (også kalt en urett) eller uungåelig
- Innenfor eller mellom samfunn og land

Utviklingstrender:
økende eller minkende?

Gini-koeffisienten

- måler ulikhet innenfor samfunn

Color	Gini coefficient		0,35 - 0,39		0,55 - 0,59
	< 0,25		0,40 - 0,44		> 0,60
	0,25 - 0,29		0,45 - 0,49		NA
	0,30 - 0,34		0,50 - 0,54		

MEDICAL PEACE WORK

Education and Culture

Leonardo da Vinci

Beregning av ulikhet - globalt

- Fordelingen av inntekten til alle mennesker i verden, justert for kjøpekraft: **global ulikhet**
- Hvert individ tildeles gjennomsnittlig inntekt for sitt land, og ulikheten mellom landene blir beregnet: **internasjonal ulikhet**
- Hvert land gis sin egen gjennomsnittsinntekt, uavhengig av befolkningsstørrelse: **interstatlig ulikhet**

Hva er helse og hvordan måler vi det?

*Husk at våre oppfatninger er påvirket av **tid**,
sted og **kultur***

Noen mål på helse er:

- forventet levealder
- forventet levealder uten sykdom (HLE)
- helsejustert forventet levealder (HALE) (WHO 2007)
- barnedødelighet
- hyppighet av og prosentvis andel
mødredødelighet

Fattigdom, ulikhet og vold

Bakenforliggende årsaker til strukturell vold

- Lokale krefter – fattigdom
- Globale krefter – kolonisering og globalisering

Bakenforliggende årsaker til borgerkrig

- Etnisitet
- Fattigdom, ulikhet og økonomisk utvikling
- Politiske faktorer – samfunnskontrakter og demokrati
- Den internasjonale dimensjonen

Fattigdom og strukturell vold

“Fattigdommen er smerte; den føles som en sykdom. Den angriper mennesket ikke bare materielt, men også moralsk. Den gnager vekk menneskets verdighet og driver det inn i total fortvilelse”

(Narayan et al 1999)

Underliggende årsaker til fattigdom:

- Mangel på inntekt og midler
- Makteløshet
- Sårbarhet

Økonomisk globalisering: bra eller dårlig?

- debatten om handel

FOR

Økt sysselsetting

Reduksjon av prosentvis andel fattige

Forbedrede helseindikatorer

Vridning vekk fra å prioritere investeringer i samfunnsveven

MOT

Avhengighet av flyktige priser; mer urettferdig konkurranse

Mindre kontroll over prisen på nødvendige varer

Forbedringer i helseindikatorer skjer stadig saktere

Kommer an på hvordan inntjente midler blir brukt

Vridning mot å prioritere å tiltrekke seg investeringer og handel; øker ulikhetene

Etnisitet

– gammelt hat eller flytende identiteter?

- Opphavsteori
 - klart definert, rase og religion veldig viktig
- Det konstruktivistiske synet
 - identiteter er flytende og tilpasser seg over tid

Etnisitet kan brukes for å splitte og som propaganda-verktøy.

Etnisitet kan avlede oppmerksomheten fra alle de andre årsakene til konflikt.

MEDICAL PEACE WORK

Education and Culture

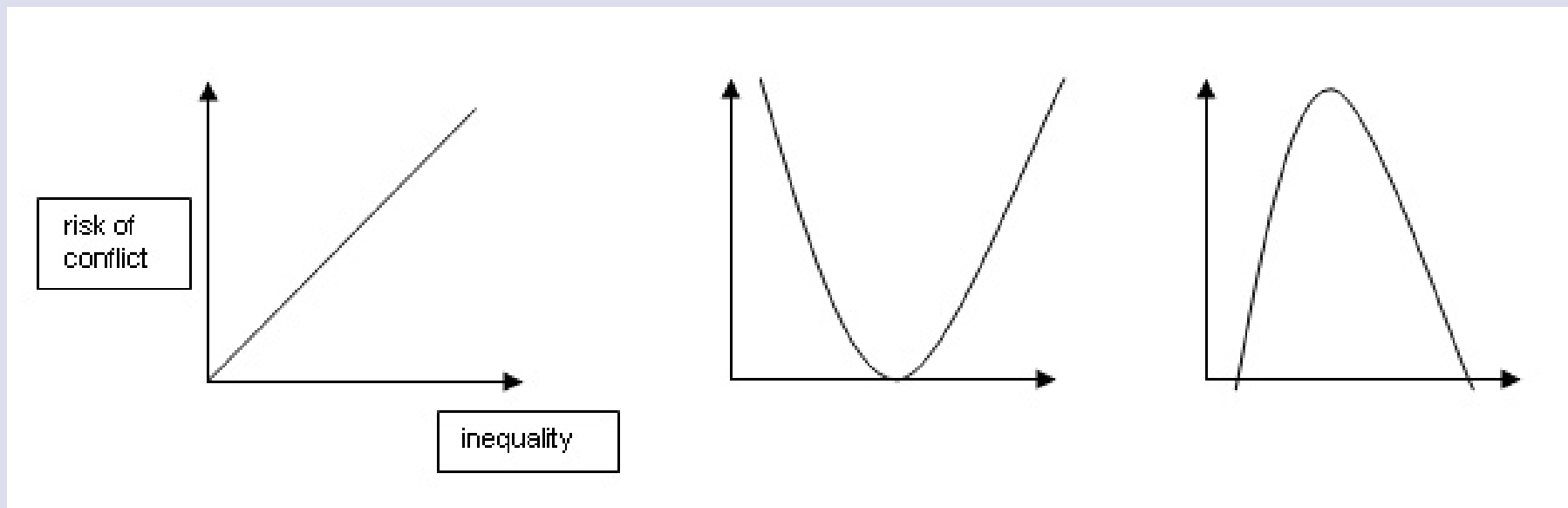
Leonardo da Vinci

Fattigdom, ulikhet og økonomisk utvikling

Mulige sammenhenger mellom underutvikling, fattigdom og voldelig konflikt:

- Kollektiv overlast og ønsker om forandring
- Langvarig nød og mangel på vekst
- Utvinningsøkonomier og naturressursforbannelsen

Teorier om hva som skjer ved økende ulikhet

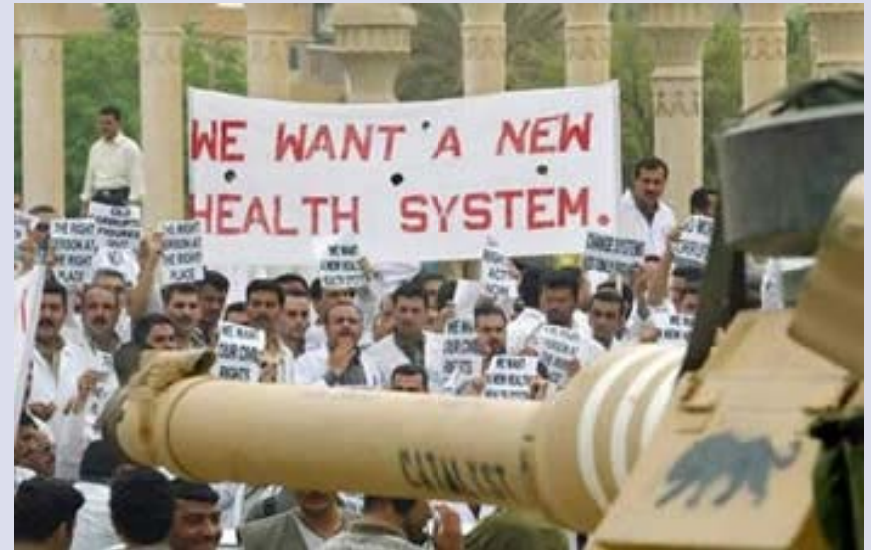
Lineært forhold

Konfliktrisikoen synker til å begynne med, så øker den

Konfliktrisikoen øker til å begynne med, så synker den

Politiske faktorer og årsakene til borgerkrig

- ✓ Statens styrke
- ✓ Samfunnskontrakten og demokrati??

”Den sikreste veien til en stabil fred i et land er
i det lange løp å demokratisere så mye som mulig”

(Hegre 2001: 44)

Den internasjonale dimensjonen

- Virkninger av kolonialisme
- Den kalde krigen
- 'Krigen mot terror'
- Internasjonale økonomiske faktorer
- Utenlandsk investering og handel
- Internasjonal bistand

MEDICAL PEACE WORK

Education and Culture

Leonardo da Vinci

Tiltak motstrukturell vold på nasjonalt nivå

Øke folks inntekt og muligheter:

- Investere i viktig offentlig administrasjon, menneskelig kapasitet og viktig infrastruktur

ved å

- kutte ned på sløsing, omfordele, stimulere til vekst

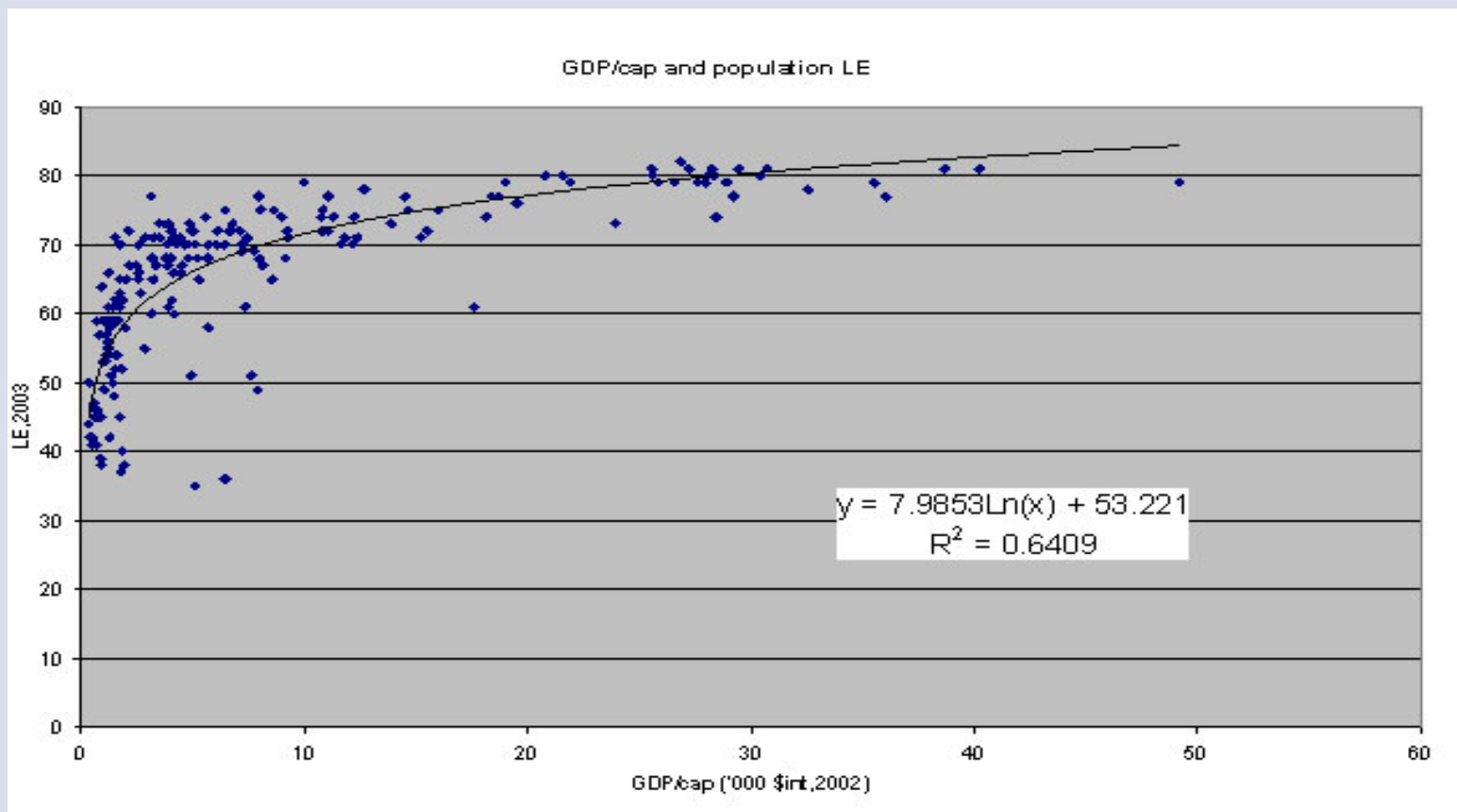
men

rikere land må bidra med mer ressurser

Inntekt for å forbedre helsen – hva er bevisene?

F
O
R
V
E
N
T
E
T

L
E
V
E
A
L
D
E
R

INNTEKT

MEDICAL PEACE WORK

Education and Culture

Leonardo da Vinci

Forbedring av helsesektoren – noe av det viktigste for å øke forventet levealder

- Omfattende primærhelsetjenester, finansiert av det offentlige gjennom økte bevillinger
- Vekt på mor og barn-helse og vaksiner
- Velutdannet helsepersonell med adekvat lønn, som belønnes for å gjøre upopulært arbeid
- Regulering av privat sektor

Andre hovedtiltak inkluderer utdanning, sikre at minimumsstandard for ernæring oppfylles, vann og sanitær, redusere ulikhet.

Intervensjoner kan redusere strukturell vold

Negative virkninger

Mulige tiltak

Handel-fattigdomsfelle

Mer press på WTO

Hinder for medisiner

Kampanje om TRIPS+ og for nytt R&D-regime

Våpenhandel

Stoppe profitt på våpenhandel

Handel som direkte understøtter krig

Regulering

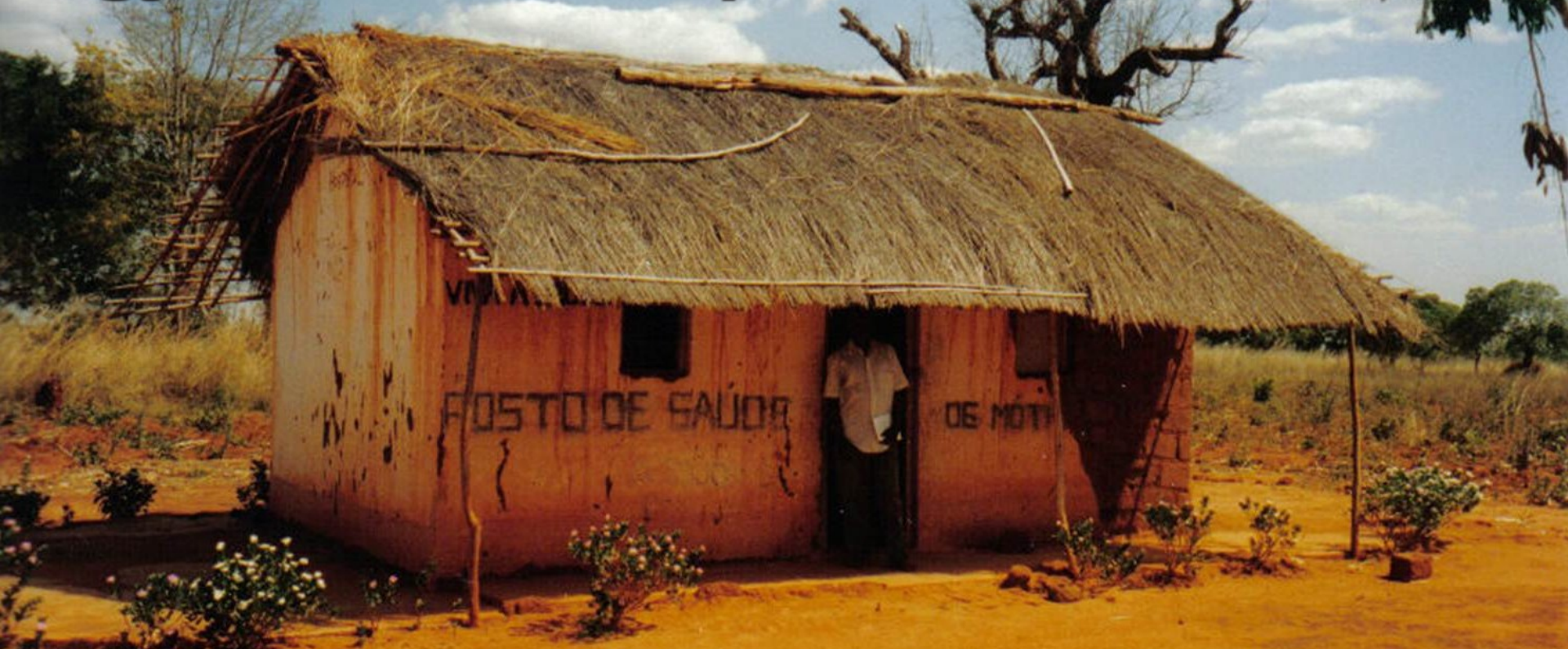
Sårbarhet for internasjonal finansflyt og gjeld

Finansregulering; sletting og restrukturering av gjeld

Bistand gitt med tanke på donorinteresser

Bedre administrert bistand

Arbeid med strukturell vold gjennom helsesystemer

Helsesystemer: 'alle aktiviteter hvis hovedformål er å fremme, gjenopprette og bevare helse'

(WHO 2000)

MEDICAL PEACE WORK

Education and Culture

Leonardo da Vinci

Prioriterte endringer i helsesystemer

- Bedre finansiering i utviklingsland
- Ingen egenandeler – offentlige bevillinger
- Bedre lønn, arbeidsforhold og fremtidsutsikter for helsepersonell

MEDICAL PEACE WORK

Education and Culture

Leonardo da Vinci

Referanser

- Hegre H et al. (2001). **Toward a democratic civil peace? Democracy, political change and civil war, 1816-1992.** American Political Science Review 95(1): 33-54.
- Narayan D et al. (1999). **Voices of the poor: can anyone hear us?** Washington DC, World Bank.
- WHO (2000). **The world health report 2000 - Health systems: improving performance.** Available at www.who.int/whr/2000/en/, accessed 10 October 2011.
- WHO (2007). **Healthy life expectancy (HALE) at birth (years).** Available at www.who.int/whosis/indicators/2007HALE0/en/, accessed 30 September 2011.

© **medicalpeacework.org 2012**

Forfatter Marion Birch, redaktør Mike Rowson, grafisk profil Philipp Bornschlegl, oversettelse Ellen Krystad